

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-06-19	151	363
	2007-06-18	140	283
Kommunstyrelsen	2007-06-04	123	278
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	119	262

Pär Granlund, Byggnadsnämnden

06.500

008

junikf31

Medborgarförslag om att ge gatorna i Luleå namn som ger medial uppmärksamhet

Pär Granlund anför följande i ett medborgarförslag 2006-06-14.

Det här är ett förslag som ger Luleå kommun en unik chans att visa omvärlden att det i regionens residensstad är möjligt att bli profet i sin egen stad. Förslaget handlar om en ny syn på att ge gatorna i Luleå namn som ger medial uppmärksamhet och som också stärker ambitionen för att ta tillvara den värdefullaste tillgången; de enskilda lulebornas vilja och engagemang.

Det finns med stor sannolikhet goda skäl att namnge gator efter djur- och fiskearter: abborrar, mörtar, bävvar, hjortar och andra djur. Men jag anser att det finns en ännu större anledning att namnge gator, gränder, stigar och alléer efter kända lulebor, norrbottningar och lapplänningar. Eller vad sägs om: Marting Ljungs gränd, Ingvar Wixells gata, Maud Adams gränd, Ralph Lundstens stig, Curt Boströms gata, Lena Granhagens gata, Johan Strömvalls gränd, Torbjörn Säfwes allé?

Det saknas inte förslag på vilka kända lulebor som skulle kunna föräras att få en gata uppkallad efter sig.

Marknadsföring är en fråga som ofta reduceras till att handla om produktion och distribution av trycksaker och broschyrer. Marknadsföring handlar i allt väsentligt om möten mellan människor och att skapa samt ta tillvara både positiva och negativa händelser.

Ett sätt att skapa en positiv händelse är bl.a. genom att ha en klar och medveten idé samt tanke med att ge namn på gator i Luleå.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-06-19	151	364
	2007-06-18	140	284
Kommunstyrelsen	2007-06-04	123	279
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	119	263

junikf31b

Mitt förslag innebär att Luleå kommun blir först i landet med att ha en bred och kreativ tanke för namngivandet på gator.

Det finns ett sedelärande ordstäv från bastuns och sikens rike, Kukkolaforseen, som lär att det är endast döda laxar som följer strömmen. Min förhoppning är att ledamöterna i Luleås kommunfullmäktige inte följer strömmen.

Regionen i vid mening är i en sådan situation som innebär att vi måste vara beredda att satsa ännu mer på ett okonventionellt sätt att tydliggöra vår unika särart. Det innebär bl.a. att vi måste synliggöra att det faktiskt är möjligt att bli profet i sin egen stad.

En ny och kreativ namnpolitik innebär att en namnkommitté med en bred förankring i samhället i Luleå bildas för att ansvara för form och innehåll för namngivandet.

Att skapa en händelse innebär också att det krävs en aktiv och offensiv kommunikation om den nya namnpolitiken till omvärlden genom att arrangera en presskonferens, distribuera nyhetsbrev och att efterlysa namnförslag som finns bland dem som besöker kommunens webbplats. På så sätt skapas en aktiv, engagerande och kreativ process bland kommunmedborgarna.

Till de officiella invigningarna av gatorna inbjuds de föreslagna lulebor som ska föräras att få en gata uppkallad efter sig. Samma dag som gatorna invigs arrangeras ett arrangemang med pompa och ståt i statshotellets festivitetsal med de aktuella luleborna som gäster i ett "soffestradprogram". Evenemanget finansieras genom kuvertavgifter och sponsoring.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta att

- inbjuda företrädare för Luleå kommuns gatukontor (sammankallande), Luleå Näringsliv AB, Visit Luleå, Luleå & Co, Företagarna, Marknadsföreningen, Luleå Hembygdsförening för att utforma riktlinjer för det officiella namngivandet och i övrigt ansvara för arrangemanget i mitt förslags anda och inriktning.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-06-19	151	365
	2007-06-18	140	285
Kommunstyrelsen	2007-06-04	123	280
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	119	264

junikf31c

Kommunfullmäktige beslutar att

- tillåta att medborgarförslaget får ställas
- remittera medborgarförslaget till kommunstyrelsen.

BYGGNADSNÄMNDENS YTTRANDE

Kommunerna har i praktiken ett omfattande ansvar för namngivning och namnvård trots att det inte är lagreglerat. En kommun sätter naturligen namn på egna anläggningar och verksamheter såsom skolor, idrottsanläggningar mm. Kommunerna har, enligt praxis, också ett ansvar för namnsättning på gator, vägar, kvarter och stadsdelar. Sammantaget benämnes detta **kommunal ortnamnsverksamhet**.

I Sverige är Lantmäteriverket den officiella ortnamnsmyndigheten. Sedan år 1985 finns ett rådgivande samarbetsorgan, Ortnamnsrådet, knutet till Lantmäteriverket. Rådet ska vägleda namngivare samt sprida kunskap och information om ortnamnsvårdens principer. Rådet har gett ut en handledning i namnvård.

I Luleå kommun är byggnadsnämnden det kommunala organ som beslutar i namnsättningsfrågor. Ärendena bereds av en **namnberedningskommitté**. I den deltar företrädare för byggnadsnämnden, stadsbyggnadskontoret, tekniska förvaltningen, räddningstjänsten, Posten och Taxi. Vissa namn-ärenden remitteras till byagrupper eller hembygdsföreningar.

Sedan 2000-07-01 finns en hänsynsparagraf om ortnamn införd i kulturminneslagen. Där stadgas i kulturminneslagens 1: a kapitel 4 §:

Vid statlig och kommunal verksamhet ska god ortnamnsed iakttas.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2007-06-18	140	286
Kommunstyrelsen	2007-06-04	123	281
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	119	265

junikf31d

Detta innebär att

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat,
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn,
- svenska, samiska och finska namn så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts för offentlig kartproduktion skall även i andra sammanhang användas i sin godkända form.

Ortnamnen särskiljer, identifierar, lokaliserar och effektiviserar. Deras kulturella och historiska koppling har medfört ovan nämnda skrivning i kulturminneslagen. Alla håller också med om namnens betydelse för att taxi, varubilar, brandkår, polis och andra utryckningsfordon snabbt ska kunna vara på plats. Namnen måste därför vara tydliga, välgrundade och rättvisande. De måste vara användbara av alla i olika situationer men de måste också ibland kunna omprövas i takt med samhällets krav.

Ändringar av namn väcker ofta starka känslor hos de berörda. Ibland kommer ersättningsanspråk från företag med upptryckta brevpapper och adressetiketter m.m. när namnändring sker.

Mot bakgrund av skrivningen i Kulturminneslagen och syftena med namnsättning måste namnsättningen vara genomtänkt och långsiktig.

I detta sammanhang är den generella uppfattningen hos namnvårdare därför att mana till försiktighet och eftertanke när det gäller s.k. memorialnamn, d.v.s. sätta namn på platser efter enskilda personer. Särskilt ifrågasätts om namnsättning med ännu levande personers namn är exempel på "god ortnamnsed". Mer än en gång har det hänt att en person under sin levnadslopp har blivit föremål för olika berömmelse. Det finns därför anledning att låta tiden ge perspektiv på personen och hans/hennes gärning innan namnet används på en plats eller dyl. Eftersom dessutom namnsättningen främst pågår ute i nybebyggelseområdena, ofta geografiskt perifera i förhållande till centrum, kan det ifrågasättas om den "förtjänta personen" ska glädjas åt ett

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2007-06-18	140	287
Kommunstyrelsen	2007-06-04	123	282
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	119	266

junikf31e

gatunamn ute i ett ytterområde eftersom namnändring på centrala "kända" platser ska undvikas.

Mot ovan angiven bakgrund anser stadsbyggnadschefen att organisera namngivningen i Luleå kommun enligt förslagsställarens idé med inriktningen på namn med medial uppmärksamhet och förslagen att byta namn på Namnlösa gatan inte är i överensstämmelse med god ortnamnsed.

Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå medborgarförslaget.

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta

- i enlighet med byggnadsnämndens förslag.

_____

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbets- och personalutskottets förslag.

_____

Kommunfullmäktige beslutar att

- **avslå medborgarförslaget.**

_____